

Тривалість щорічних відпусток педагогічним працівникам у період воєнного стану

Частиною першою статті 12 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 № 2136-IX встановлено, що **у період дії воєнного стану щорічна основна оплачувана відпустка надається працівникам тривалістю 24 календарні дні.**

Частиною другою статті 12 Закону № 2136-IX встановлено, що **у період дії воєнного стану роботодавець може відмовити працівнику у наданні будь-якого виду відпусток** (крім відпустки у зв'язку вагітністю та пологами та відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку), якщо такий працівник залучений до виконання робіт на об'єктах критичної інфраструктури.

Міністерство економіки України у Коментарі до Закону України від 15 березня 2022 року № 2136-IX «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» до статті 12 роз'яснює наступне:

«1. З дати набрання чинності Законом і до закінчення дії воєнного стану **максимальна тривалість щорічної основної відпустки становитиме 24 календарних дні.** При цьому працівникові можуть бути надані щорічні додаткові відпустки, соціальні та інші відпустки відповідно до Закону України «Про відпустки». **Якщо тривалість щорічної основної відпустки працівника становить більше 24 календарних днів, різниця днів відпустки не втрачається, а має бути надана після закінчення дії воєнного стану.**

2. ... Якщо працівник не залучений до виконання робіт на об'єктах критичної інфраструктури, необхідно врахувати, що відповідно до статті 10 Закону України «Про відпустки» **черговість надання відпусток визначається графіками,** які затверджуються власником або уповноваженим ним органом **за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником)** чи іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом, і доводиться до відома всіх працівників.

Конкретний період надання щорічних відпусток у межах, встановлених графіком, узгоджується між працівником і власником або уповноваженим ним органом, який зобов'язаний **письмово повідомити працівника** про дату початку відпустки **не пізніше як за два тижні до встановленого графіком терміну».**

Стосовно щорічної основної відпустки педагогічних працівників, то частиною чотирнадцятою статті 10 Закону України «Про відпустки» встановлено, що **керівним, педагогічним працівникам, спеціалістам навчальних закладів щорічні відпустки повної тривалості у першій та наступні робочі роки надаються у період літніх канікул незалежно від часу прийняття їх на роботу.**

Тому щорічна основна відпустка, в тому числі її частина, має бути надана педагогічним працівникам влітку у період літніх канікул учнів.

Разом із тим пунктом 2 Порядку надання щорічної основної відпустки тривалістю до 56 календарних днів керівним працівникам навчальних закладів та установ освіти, навчальних (педагогічних) частин (підрозділів) інших установ і закладів, педагогічним, науково-педагогічним працівникам та науковим працівникам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.1997 № 346, передбачено виключний випадок, коли щорічна

основна відпустка може надаватися протягом навчального року, а саме – у разі необхідності санаторно-курортного лікування, якщо це передбачено колективним договором.

Пунктом 4 Порядку № 346 також передбачається можливість надання відпустки не в канікулярний період. Зокрема встановлено, що педагогічним працівникам невикористана частина щорічної основної відпустки, за умови її поділу, повинна бути надана, як правило, в період літніх канікул, а в окремих випадках, передбачених колективним договором, – в інший канікулярний період.

Щодо колективних договорів, то статтею 11 Закону № 2136 встановлено, що на період воєнного стану дія окремих положень колективного договору може бути зупинена за ініціативою роботодавця.

Тобто ця норма не є обов'язком сторін соціального діалогу.

Міністерство економіки у своєму коментарі до цієї статті зазначає, що з **метою забезпечення захисту трудових прав працівників, роботодавцю доцільно перед прийняттям такого рішення провести відповідні консультації зі стороною працівників та поінформувати її про прийняте рішення.**

Водночас частиною третьою статті 12 Закону № 2136 передбачено, що **протягом періоду дії воєнного стану роботодавець на прохання працівника може надавати йому відпустку без збереження заробітної плати без обмеження строку**, встановленого частиною першою статті 26 Закону України «Про відпустки».

Управління соціально-економічного захисту ЦК Профспілки